

Föreläsningar vid
Stockholms
högskola, HT 1893 :
L 40:89 B /

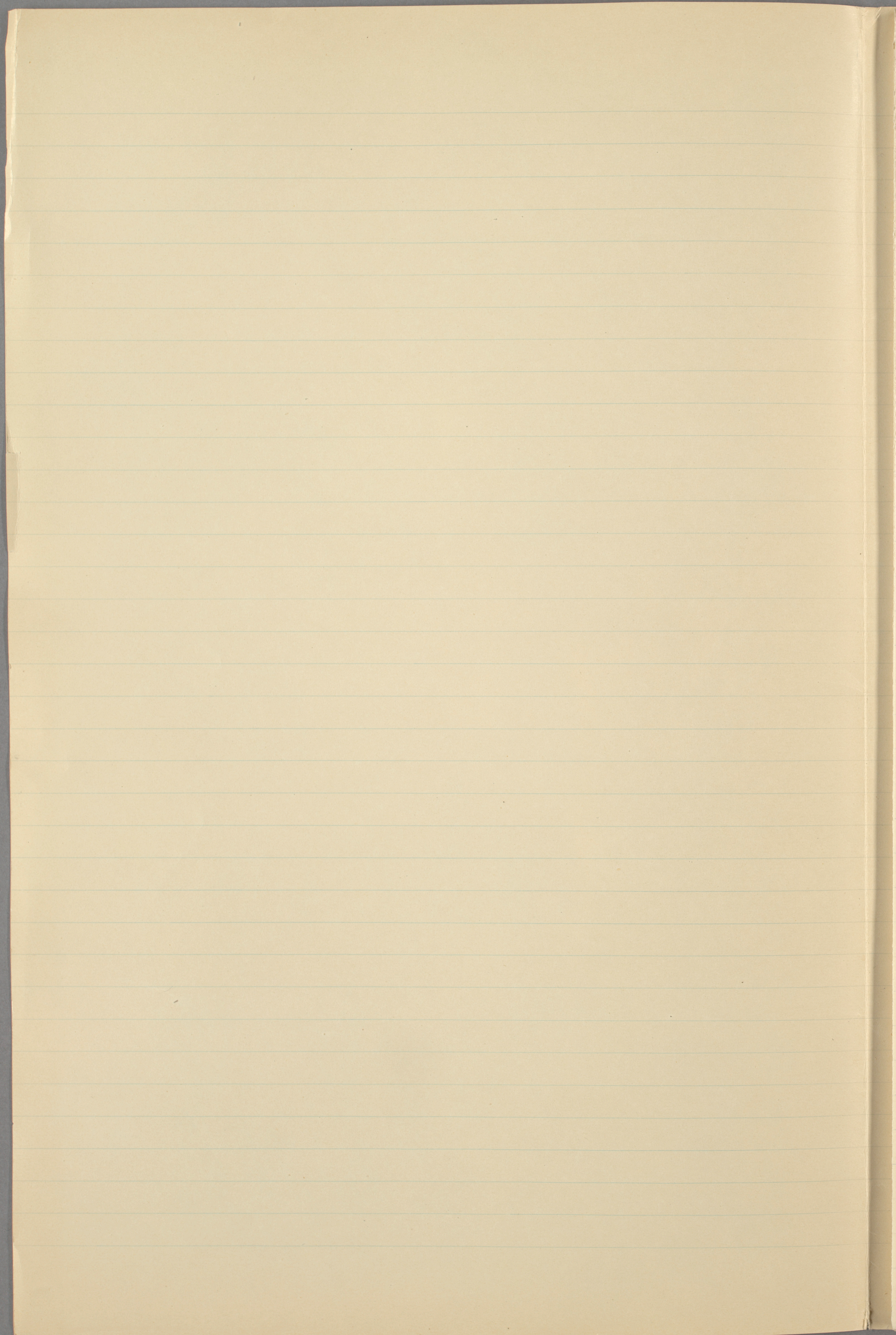
Rydberg, Viktor,

HS L 40:89 B

National Library
of Sweden

№ 18

21/11.93.

21/11.93.

de dödlige

af ~~modernitetens~~ fird på livets elfe, ||

Leopold Robert och Ernest Hébert förblebo under lång tid förebilderne för de franske i tyske målare, s. reste till Italien för att måla italienskt folkslif. Ända tills Leon Bonnat vistats och målet vägrat i Italien, d. v. s. ända in på 1860-talet och än längre, ningo målare det italienska folket med L. Roberts i Eva. Héberts ögon, säg det ^{de} sentimentalt, eller ^{man Robert} se febersmittadt. Skulle hela denna målarekara varit ni blottad på originalitet, så eller ni suggererad af dem båda föregångare, att de voro en stånd att se med egna ögon? Det är knappast fröligt. Tid-ningens Kritiken gjorde nog nit till. Den ropade, såsom den äfven i senaste tider från ett vitt läger ropade till Konstnären: "du skall vara modern, du skall följa med idestruksningarna". Det var den tiden Robert i Hébert, s. voro moderna, men moderna växla hastigt, i olycklig är den konstnär, s. följer dem, ty då tap- par han bort sig själv! Det är för en konstnär en ära, ett vilkor för hans framskridande, att han är omodern - blott icke i den mening, att han håller fast vid ett förelärdt mod, utan i den mening, att han aldrig, följt något mod. Dessa för sin tid för moderna målare, s. de imiterade Robert eller Hébert, ha nu alla gånkit i glömskans natt. Bonnat, s. icke brydde sig om att vara modern, målade sina italienske nidan ^{den} han såg, glada eller bedrif- vade, gråtande eller skrattande, som oftast vackra, emedan de van- ligen äro vackra, men också fula, emedan äfven där finner ^{fula} indi- vider, s. kunna förtjusa fulhetentusiasterna. ||

~~1844~~ ¹⁸³⁰ ~~Bonnat~~ Italien Italien ligger österut länder, badade i solglöd, med ruiner från urgamla civilisationer, med minnen från faraonerna och gamla testamentets profeters tider och med människor, s. sepa i lycklig skurighet om modejournalen och bevara sina seder och sina pittoreska dräkter, sådana de fått dem från förfäderna. Hade franske ^{Konstnären} måla börjat måla natur- och folkslif söder om Alperna, hvad var naturligare än att de utströkte sina upptäcktsfärder än längre - till Grekland, Palestina, Egypten, Algeriet? Chateaubriands resebildningar, Byrons verser, Greklands frihetskrig, hvast Frankrike inväp, Algeriets erif- ring af fransmännen - det var ni ^{att ströcka ni ut} regel, s. eggade äfven den fran- ska konstnär i denna riktning. Romantiken, s. genom Delacroix på

21/11. 93.

21/11. 93.

21/11.93.

21/11. 93.

21/11.93.

af denna process. Courbet, s. hade en yttre svag fantasi, inråg, att han
 för närste, för att svada riktbar, stå in på en väg, där fantasi är i
 det närmaste obekiflig, och då han märkte, att han väckte uppmärksamhet
 genom det dittills oerhördt triviala sätt, hvorpå han valde i utförde sina
 motiver, beslöt han sig för att upphija trivialiteten till princip. Själfr
 ständ att tänka logiskt, fick han i en af de parodiske Konstitutions-
 riterna, en vän, s. ^{Champfleurys} barbagens system i hans funderingar ö i en af honom
 den idén, att han på måleriets område var hvad den skarpsinnige
 ö genialiske socialistiske tänkaren Pierre Proudhon var på politikens
 och socialvetenskapens.

N: 449. Ur denna synpunkt har man betraktat den tafla af han, som
 här visas: "Stenklockarne", ehuru de, s. närmare kända Courbets ut-
 vecklingsgång, försäkra, att alla sociala tankar voro han fjärran, då han
 målade henne. Ej heller valde han ännu ett tillfälle till Gjernmåleri,
 ty Gjernmalare var han aldrig, ö med all sin ipso för den snara verkligheten,
 hade han intet öga för vare sig Gjer eller luft, eller också vilde han icke
 ha det. Från det ögonblick han inbillade sig, att han med pennele skulle vara
 den store socialreformatorn, lemnade han allt hvad han lärt i skolor af
 äldre mästare bakom sig och sätte lokal färgerna hårdt ö brutalt bredvid
 hvanskudra utan mellantoner ö färgar i färggångar, utan afseende på har-
 moni ö stämning. Han lade färgerna i breda ö tjocka lag, plattstrik den
 direkt och behandlade träd i klippor, människor i djur, himmel och skogar
 på samma feta manier. Inga rörlige firmärkes i sin taflor. Skogar, blodmassor
 och vatten på stilla. Hvad människorna vidkommer, ålskade han att gifva
 dem den ^{ett rikt} ~~stärkt~~ rimpelt, ofta halfidiotiskt uttryck ö att smycka deras
 näsor med karbunkelglans. Säge "den samma verkligheten" framman på
 ut, s. Courbet till regeln målat dem, skulle de vara ett firskickligt släkte.
 Efter hand sällade sig till riketen cynism ö obscenitet. Courbet fann
 intet ondt uti att för rika vällustningar måla taflor af det slag, som
^{vilkommas} desse helst höllo inuclärta.

Bland 40 taflor, s. Courbet samtidigt utställde år 1855, fiveställde de
 flesta han själv. Bland dem intogs en jättstor framställning af hans
 atelier hufvudplan. Den skulle på samma gång vara allegorisk. Courbet
 ritade fram för sitt staffli ö arbetar på ett landskap. Bakom honom en vakna kvin-
^{en modell för} na, s. skall fiveställa den samma verkligheten; vidare hövra i en dam, s. skola

21/11. 93.

21/11.93.

